

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517200991
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8517200991.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Marianny Hirkovej a JUDr. Mariána Hoffmanna, PhD., v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 31 749 542, právne zastúpený: GARAJ & Partners s.r.o., so sídlom Jozefská 3, Bratislava, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, 2. E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, obaja žalovaní právne zastúpení: JUDr. Vladimír Dlugolinský, advokát, so sídlom Levočská 1, Stará Ľubovňa, o zaplatenie 16.399,72 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/31/2017-569 zo dňa 9.9.2022 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/31/2017-613 zo dňa 14.3.2024 takto

rozhodol:

Potvrdzuje prvoinštančný rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Zrušuje časť zastavujúceho výroku v rozsahu zaplatenia úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne z istiny 4.948,91 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022 - kapitalizovaný v sume 1.490,95 eur.

Žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd rozhodol takto:

I. Z a s t a v u j e konanie v časti zaplatenia úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne z istiny 4 948,91 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022 - kapitalizovaný v sume 1 490,95 eur, úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 11 450,81 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022, prevyšujúceho sumu 1 848,33 eur a v časti úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne: zo sumy 7 440,23 eur od 12.12.2015 do 13.6.2017, zo sumy 7 663,04 eur od 14.6.2017 do 14.7.2017, zo sumy 7 885,85 eur od 15.7.2017 do 15.8.2017, zo sumy 8 108,66 eur od 16.8.2017 do 15.9.2017, zo sumy 8 331,47 eur od 16.9.2017 do 15.10.2017, zo sumy 8 554,28 eur od 16.10.2017 do 18.11.2017, zo sumy 8 777,09 eur od 19.11.2017 do 15.12.2017, zo sumy 8 999,90 eur od 16.12.2017 do 12.1.2018, zo sumy 9 222,71 eur od 13.1.2018 do 11.2.2018, zo sumy 9 445,52 eur od 12.2.2018 do 12.3.2018, zo sumy 9 668,33 eur od 13.3.2018 do 11.4.2018, zo sumy 9 891,14 eur od 12.4.2018 do 12.5.2018, zo sumy 10 336,76 eur od 12.6.2018 do 11.7.2018, zo sumy 10 559,57 eur od 12.7.2018 do 11.8.2018, zo sumy 10 782,38 eur od 12.8.2018 do 11.9.2018, zo sumy 11 005,19 eur od 12.9.2018 do 11.10.2018, zo sumy 11 228,- eur od 12.10.2018 do 7.11.2018 - kapitalizovaný v sume 1 828,57 eur.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania.

2. Doplňujúcim rozsudkom prvoinštančný súd doplnil výrok rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/31/2017-301 z 14.12.2018 vo výroku II. v časti povolenia úhrady v splátkach tak, že za slovami „do zaplatenia“ výrok znie: „to všetko v splátkach po 222,81 eur mesačne, ktoré sú žalovaní v 1. a 2. rade povinní zaplatiť počnúc mesiacom nasledujúcich po právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 15 dňa toho ktorého mesiaca, pod hrozbou straty výhody splátok pri neuhradení dvoch po sebe idúcich splátok.“

3. Prvoinštančný súd tak rozhodol o zvyšku uplatneného nároku žalobcu, kde žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia istiny 16.399,72 eur, zmluvného úroku vo výške 494,50 eur, zmluvného úroku vo výške 3,1 % ročne od 12.12.2015 zo sumy 16.399,72 eur do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 90,57 eur, úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 12.12.2015 zo sumy 16.399,72 eur do zaplatenia, ďalej náhrady uplatnenia pohľadávky vo výške 434,32 eur, zmluvnej pokuty vo výške 1.686,43 eur a trov konania.

4. O časti uplatneného nároku žalobcu a o čiastočnom späťvzati žaloby bolo rozhodnuté už rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa pod č.k. 6C/31/2017-301, kde čiastočne bolo konanie zastavené, čiastočne boli žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobcovi časť uplatneného nároku a vo zvyšku nárok bol zamietnutý. Tento rozsudok v napadnutom rozsahu bol odvolacím Krajským súdom v Prešove v rozsudku č.k. 23Co/56/2019-384 potvrdený. Po podaní dovolania odvolací rozsudok bol zrušený, vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a tak odvolací súd uznesením č.k. 17Co/17/2021-510 prvoinštančný rozsudok 6C/31/2017-301 čiastočne zrušil, a to vo vyhovujúcom výroku o povolení úhrady dlhu v splátkach, v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania. Ostatné výroky ostali právoplatné.

5. V prejednávanej veci žalobca opäť čiastočne zobral žalobu späť. V prevyšujúcej časti prvoinštančný súd žalobu zamietol a umožnil žalovaným už pôvodne priznaný nárok v pôvodnom rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/31/2017-31 splácať v mesačných splátkach po 222,81 eur mesačne. V prejednávanej veci teda ostal predmetom konania už len nárok na istinu v sume 11.450,81 eur, ďalej na úrok vo výške 3,10 % ročne zo sumy 16.399,72 eur od 8.11.2018 do zaplatenia a ďalej úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 11.450,81 eur od 12.11.2018 do zaplatenia (zamietnutá časť žalobou uplatnenej istiny), ďalej úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 4.948,91 eur od 12.11.2018 do zaplatenia (nepriznaný úrok z omeškania vzhľadom na zrušený výrok o povolení úhrady dlhu v splátkach), úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne z jednotlivých znižujúcich sa istín za presne označené obdobia, ktoré boli zamietnuté vzhľadom na zamietnutie istinných častí 11.450,81 eur.

6. Po zrušujúcom rozhodnutí odvolacieho súdu a pred rozhodnutím prvoinštančného súdu o predmete konania žalobca zobral čiastočne svoj nárok na zaplatenie 8,05 % úroku späť, kde presne špecifikoval rozsah späťvzatia.

Prvoinštančný súd zastavil v tejto časti späťvzatia konanie podľa § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 CSP. Prvoinštančný súd zastavil konanie aj v časti úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne z istiny 4.948,91 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022 – kapitalizovaný v sume 1.490,95 eur.

Následne sa vysporiadal so zvyškom uplatneného nároku.

Prvoinštančný súd na daný právny vzťah aplikoval ust. § 1 ods. 1, 2, ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 12 ods. 1, 2 zákona o štátnom fonde rozvoja bývania. Ďalej aplikoval ust. § 497 Obchodného zákonníka a ust. § 48 ods. 1, 2, § 121 ods. 3, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457, § 458 ods. 1 a § 559 Občianskeho zákonníka spolu s ust. § 517 ods. 1 veta prvá a § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Pre účely posúdenia výšky úroku z omeškania a poplatku z omeškania aplikoval nariadenie vlády č. 87/95 Z.z., a to § 10c, § 3 tohto nariadenia a ďalej ust. § 191 ods. 1 a § 215 ods. 1 CSP.

Prvoinštančný súd dospel k právnomu záveru, že v uplatnenom rozsahu nárok žalobcu nie je dôvodný. Prvoinštančný súd bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, ako aj právnym názorom dovolacieho súdu v prejednávanej veci. Bol viazaný aj rozhodovacou praxou dovolacieho súdu a názormi vyjadrenými v rozhodnutiach dovolacieho súdu pod sp. zn. 4Cdo/106/2018, 8Cdo/9/2019, 5Cdo/170/2018, 8Cdo/164/2020, 4Cdo/14/2021. Považoval záväzkový vzťah medzi žalobcom a žalovanými, založený na základe zmluvy o poskytnutí podpory, uzatvorenej podľa zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania, č. zmluvy 710/3503/2002 zo dňa 6.11.2002, za nespotrebitel'ský.

Sporným ostalo, či automaticky, vzhľadom na nespotrebitel'ský charakter tejto zmluvy, je možné posudzovať tento právny vzťah priamo podľa noriem obchodného práva, alebo či je potrebné sa zaoberať týmto právnym vzťahom ako občianskoprávnym. Prvoinštančný súd sa napriek svojmu vyjadrenému

predbežnému právnomu posúdeniu na pojednávaní dňa 10.8.2022, ktorým nie je ale viazaný, priklonil k záverom Najvyššieho súdu SR, obsiahnutým v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/164/2020 zo dňa 26.8.2020, kde došiel k záveru, že je potrebné aplikovať Občiansky zákonník.

Žalobca pri poskytovaní podpory vo forme úverov nevykonáva podnikateľskú činnosť, ani obchodnú činnosť, a teda nie je ho možné považovať za podnikateľa podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. Žalobca zmluvou o poskytnutí podpory, uzatvorenej podľa zákona č. 124/1996 Z.z. poskytol podporu žalovaným na základe a za podmienok upravených v osobitnom predpise, a to v zákone č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania, a to konkrétne podľa § 5 - § 12 tohto zákona, za ktorých podmienok bol žalobca oprávnený poskytovať úvery, vrátane vymedzenia podstatných náležitostí uzavretej zmluvy o poskytnutí podpory. V zmluve boli dohodnuté aj sankcie za oneskorené splácanie, za neoprávnené použitie poskytnutej podpory, za neumožnenie kontroly na stavbe a za iné porušenie zmluvných podmienok. Podpora zo strany Štátneho fondu rozvoja bývania bola určená výhradne len na úhradu faktúr a iných platobných dokladov. Nemohla byť žiadateľom, teda žalovaným, poskytnutá v hotovosti. Čerpanie bolo určené v zákone.

Žalobca pri poskytovaní podpory vo forme úveru neuzatváral zmluvu o poskytnutí podpory podľa Obchodného zákonníka, nešlo o typický úver podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale úver poskytovaný na základe osobitného predpisu, a to podľa zákona č. 124/1996 Z.z. Podpora sa tak poskytovala len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok, ktoré pre žiadateľa boli priaznivejšie, než podmienky, za ktorých by si vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu.

Zmluva o úvere je absolútnym obchodom, znamená to, že právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa spravuje Obchodným zákonníkom. V prejednávanej veci podmienky pre poskytnutie podpory vo forme úveru boli upravené komplexne v zákone č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania a v podrobnostiach špecifikované v zmluve o poskytnutí podpory. Na základe tohto osobitného predpisu, zákona č. 124/1996 Z.z., bola uzatvorená aj táto zmluva. Nešlo o úverovú zmluvu podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Ak strany mali záujem riadiť sa Obchodným zákonníkom pri uvedenej zmluve, mohli si v zmluve dojednať aplikáciu Obchodného zákonníka.

Teda v danom prípade nebolo namieste aplikovať Obchodný zákonník, ale osobitný predpis, ktorým bol zákon o štátnom fonde rozvoja bývania. Strany sporu si dokonca ani nedohodli špeciálne aplikáciu obchodnoprávnej normy.

Prvoinštančný súd považoval osobitný predpis, zákon č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania, za zákon, ktorý v danom prípade je potrebné aplikovať a na základe ktorého bola uzatvorená zmluva o poskytnutí podpory. V takom prípade je potrebné aplikovať Občiansky zákonník.

Keďže v dôsledku odstúpenia od zmluvy podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka zo strany žalobcu došlo k zrušeniu zmluvy s účinkami od začiatku, zo zrušenej zmluvy žalobcovi vzniklo právo domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia podľa ust. § 451 Občianskeho zákonníka. Pri zrušenej zmluve je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal (§ 457 OZ).

Keďže žalobca poskytol žalovaným úver vo výške 23.069,77 eura, žalovaní mali do dňa 11.12.2015, teda do dňa odstúpenia od zmluvy, uhradiť splatnú pohľadávku zo zmluvy o úvere. V rokoch 2004 – 2015 uhradili sumu 14.110,28 eur. Po podaní žaloby do vyhlásenia rozsudku 6C/31/2017 dňa 14.12.2017 zaplatili 4.010,58 eur (v splátkach po 222,81 eur od 06/17 do 11/18). Po vyhlásení rozsudku 6C/31/2017 zo dňa 14.12.2018 žalovaní uhradili v splátkach po 222,81 eur a splátkou 492,71 eur, za obdobie od 12/2018 do 4/2021 sumu 6.731,39 eur. Spolu tak uhradili 24.852,25 eur. Keďže odstúpením od zmluvy došlo k zrušeniu zmluvy od počiatku a žalobcovi vzniklo právo na vrátenie poskytnutého plnenia vo forme vydania bezdôvodného obohatenia, a žalovaní uhradili z poskytnutého úveru 23.069,77 eur už sumu 24.852,25 eur, teda uhradili o 1.752,48 eur viac, žalobca na úhradu žalovanej istiny nemá nárok.

V tejto časti je potrebné do platby zaradiť aj úroky z omeškania vo výške 8,05 % ročne právoplatne priznané druhým výrokom rozsudku vydanom v prejednávanej veci pod sp. zn. 6C/31/2017 zo dňa 14.12.2018.

Preto prvoinštančný súd žalobu v časti istiny zamietol a ostatné nároky vo forme úrokov z omeškania boli pre späťvzatie žaloby zastavené v tejto časti.

Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu, odstúpenie od zmluvy nezbavuje povinný subjekt zaplatiť zmluvnú pokutu, ak táto povinnosť vznikla z dôvodu porušenia zmluvnej povinnosti ešte v dobe trvania záväzkového vzťahu. Odstúpením od zmluvy zanikajú pre svoju akcesorickú povahu aj vedľajšie záväzky. Ide o záväzok slúžiaci na zabezpečenie plnenia hlavného záväzku, teda aj záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa § 544 Občianskeho zákonníka. Ak teda došlo k odstúpeniu od zmluvy, nemôže sa zmluvná strana domáhať zaplatenia zmluvnej pokuty, preto v tejto časti dohoda o zmluvnej pokute spolu s hlavným záväzkom bola zrušená a nárok na zmluvnú pokutu nemá právny základ.

Nárok na zmluvnú pokutu v dôsledku odstúpenia od zmluvy v prípade, že vznikol tento nárok ešte pred odstúpením od zmluvy, nezaniká, porušením zmluvy vznikol medzi zmluvnými stranami nový právny vzťah, ktorý už nemá vo vzťahu k pôvodnému zabezpečenému záväzku akcesorickú povahu a na existenciu ktorého nemá zánik zabezpečeného zmluvného záväzku vplyv.

V danej veci žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na zmluvnú pokutu, nakoľko táto podľa čl. VIII. bod 8.4. dohodnutá tak, že ju bol povinný dlžník uhradiť vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do 30 dní od doručenia výzvy v prípade naplnenia bodu 8.4 zmluvy, v zmysle ktorého v prípade, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne, ak nebudú splnené podmienky uvedené vo výzve. Nebolo potom zrejmé, kedy mal takýto nárok na zmluvnú pokutu vzniknúť, teda či už v dobe samotného omeškania dlžníka s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, alebo až po jednostrannom odstúpení od zmluvy o poskytnutí podpory, a tieto splátky neboli uhradené ani v lehote a za podmienok uvedených vo výzve na ich úhradu.

V takom prípade, kde zmluva o poskytnutí podpory viaže vznik nároku na zmluvnú pokutu na splnenie všetkých podmienok uvedených v bode 8.4. zmluvy o poskytnutí podpory, treba sa prikloniť skôr k výkladu, že žalobcovi mohol vzniknúť nárok na jej zaplatenie až po tom, čo tento odstúpil od zmluvy o poskytnutí podpory, keď dlžník neuhradil dlžné splátky, s ktorými bol v omeškaní, ani po dodatočnej výzve na ich úhradu. Ak nárok na zmluvnú pokutu, resp. povinnosť dlžníka ju uhradiť, mal vzniknúť až po odstúpení od zmluvy o poskytnutí podpory, nemožno ju priznať, pretože dohoda o zmluvnej pokute bola spolu s hlavným záväzkom od začiatku zrušená a právo na jej zaplatenie nemá právny základ. Navyše, dohodnutá zmluvná pokuta nie je dostatočne určitá, umožňuje rôzny výklad podmienok jej vzniku, čo je v pochybnostiach o jej platnom dojednaní.

Žalobcovi by vzhľadom na skutočnosť, že istina, na ktorej vrátenie mal nárok, bola žalovanou uhradená v splátkach, vznikol nárok na úhradu úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne, ktorý by reflektoval jednotlivé úhrady žalovaných po vyhlásení rozsudku sp. zn. 6C/31/2017 zo dňa 14.12.2018.

Pokiaľ sa týka uplatneného nároku na náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 434,32 eur, suma má predstavovať odmenu za úkon právnej služby – odstúpenie od zmluvy. Žalobca tento nárok žiadnym spôsobom nepreukázal. Nepredložil súdu žiaden doklad preukazujúci dôvodnosť tohto nároku, ako aj jeho výšku, teda faktúru a doklad o úhrade takto poskytnutej právnej služby žalobcovi pred začatím samotného konania. Skutočnosť, že bola zo strany právneho zástupcu žalobcu vyhotovená listina o odstúpení od zmluvy, ešte nezakladá nárok žalobcu na ním uplatnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 434,32 eur. Ich skutočne vynaloženie žalobca ešte musí aj preukázať.

O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 CSP. Súd žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko obe boli úspešné v pomerne rovnakej časti. Súd vychádzal zo skutočnosti, že zostatok istiny úveru po odstúpení žalobcu od zmluvy predstavoval 8.959,49 eur s prísl., pričom v tejto časti bola žalobcovi už v priebehu konania žalovanými jednotlivými splátkami v celosti uhradená. Neúspešný bol v časti zostatku istiny 7.440,26 eur s prísl., zmluvnej pokuty 1.689,34 eur a v sume 434,32 eur. Žalobca tak bol úspešný v rozsahu 48,36 % a žalovaný v časti 51,64 % a vzhľadom na tento pomer úspechu súd stranám sporu nepriznal právo na náhradu trov ani odvolacieho, ani dovolacieho konania.

7. Dopĺňacím rozsudkom prvoinštančný súd doplnil výrok rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým žalovaní boli zaviazaní na plnenie v prospech žalobcu tak, že toto plnenie môžu vykonať žalovaní v mesačných splátkach po 222,81 eur. Pri povolení splácať dlžnú sumu v splátkach súd vychádzal zo skutočnosti, že žalobca zaslal žalovaným návrh označený ako dohoda o obsahu zmiery, v ktorej sám navrhol sumu mesačnej splátky vo výške 222,81 eur. Žalovaní od 6. mesiaca roku 2017 začali žalobcovi uhrádzať mesačné platby v tejto výške, aj keď k uzatvoreniu samostatnej dohody o zmiery nedošlo. Rozsudkom č.k. 6C/31/2017-301 súd povolil dlh žalobcom splácať po 222,81 eur, žalobca navrhol výšku splátok, žalovaní túto výšku akceptovali a v priebehu konania svoj dlh týmto spôsobom aj plnili. Uvedeným rozsudkom bola žalobcovi prisúdená suma 4.948,91 eur, ktorá má byť uhradená v splátkach po 222,81 eur (23 splátok) a jedna, posledná splátka (23. splátka) v sume 47,09 eur, takže istina má byť vyplatená do necelých dvoch rokov.

V zmysle zmluvy o poskytnutí podpory zo 6.11.2002 žalovaní mali plniť v splátkach poskytnutú podporu vo výške 98,52 eur po dobu 30 rokov, pričom súdom určená suma 222,81 eur zabezpečila plnenie zo strany žalobcov rýchlejším tempom, než dojednané plnenie v pôvodnej zmluve. Doba plnenia nemá negatívny dopad na žalobcu, úhrada je vykonaná skorším spôsobom, ako to bolo dojednané v pôvodnej zmluve o poskytnutí úveru a výška splátky je prakticky dohodnutá medzi sporovými stranami.

8. Proti tomuto rozsudku, a to proti výroku I., II., III. v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Žalobca v odvolaní uviedol odvolací dôvod vyplývajúci z ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP.

Žalobca žiadal, aby odvolací súd buď zmenil prvoinštančný rozsudok v napadnutej časti a žalovaných v 1/ a 2/ rade zaviazal spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcovi istinu vo výške 11.450,81 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 3,10 % ročne z istiny vo výške 16.399,72 eur od 8.11.2018 do zaplatenia, s úrokmi z omeškania vo výške 8,05 % ročne z istiny vo výške 11.450,81 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022 vo výške 1.848,33 eur po započítaní, ďalej s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z istiny vo výške 11.450,81 eur od 10.8.2022 do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 434,32 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uplatnil si trovy konania. Alternatívne žiadal rozsudok prvoinštančného súdu zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil si náhradu trov konania.

Žalobca v odvolaní namietal rozhodnutie prvoinštančného súdu, kde prvoinštančný súd konštatoval v svojich dôvodoch, že zákon o štátnom fonde rozvoja bývania č. 124/1996 Z. z. je komplexným vo vzťahu k úprave, ktorá je predmetom zmluvy medzi žalovanými a žalobcom a že je potrebné na vec hľadieť prostredníctvom Občianskeho zákonníka. Žalobca právny záver prvoinštančného súdu obsiahnutý v rozsudku, v zmysle ktorého sa pri rozhodovaní o nárokoch žalobcu na úhradu istiny, zmluvného úroku, zmluvnej pokuty či posúdenie platnosti odstúpenia od zmluvy budú aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, považuje za prejav nesprávneho právneho posúdenia veci. Takýto právny názor odporuje výslovnému zneniu Obchodného zákonníka o absolútnych obchodných záväzkových vzťahoch, ako aj ustálenej judikatúre a všeobecne rešpektovaným právnym názorom právnych teoretikov. Aplikácia Občianskeho zákonníka na zmluvu o poskytnutí podpory medzi žalobcom a žalovanými by došlo k situácii, že sumy, o ktorých je žalobca presvedčený, že na ich zaplatenie má nárok v súlade so zmluvou a Obchodným zákonníkom, sa tak nevrátia do vnútroobrátkového systému Štátneho fondu rozvoja bývania a nemôžu byť použité na poskytovanie podpôr a úverov na bývanie iným žiadateľom, ktorí by možno mali lepšiu platobnú disciplínu, než žalovaní. Ustanovenia Obchodného zákonníka, vrátane § 261 ods. 6 a § 506, § 507, § 508 sú logické a ich účelom je zabrániť takým patovým situáciám, kedy sa veriteľovi neoplatí využiť právo na odstúpenie od zmluvy, hoci dlžník porušuje svoje povinnosti. Nie je náhoda, že vzťah zo zmluvy o úvere je absolútnym obchodom, na ktorý treba vždy aplikovať ustanovenia tretej časti Obchodného zákonníka. Ustanovenia tretej časti Obchodného zákonníka, vrátane osobitných ustanovení o odstúpení od zmluvy o úvere sú totiž nastavené tak, aby veriteľ mohol účinne využiť svoje právo na odstúpenie od zmluvy a zároveň spravodlivo dostať späť peňažné prostriedky, ktoré dlžníkovi poskytol, vrátane dohodnutej odplaty za ich poskytnutie, to znamená zmluvného úroku.

Zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru je jednoznačne úverovou zmluvou. Ak sa na ňu nebude aplikovať Obchodný zákonník, ale Občiansky zákonník, bude dochádzať k absurdným následkom, k zvýhodňovaniu nedisciplinovaných dlžníkov, ktorým sa zákonodarca snažil predísť práve zaradením úverovej zmluvy medzi absolútne obchody a tiež osobitnou právnou úpravou odstúpenia pri zmluve o úvere. Zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru v zákone o štátnom fonde rozvoja bývania nie je komplexne upravená, preto vždy musel byť súčasne aplikovaný aj iný právny predpis, teda Obchodný zákonník, a to z dôvodu úverov ako absolútnych obchodov. Obsah žalobcom uzatvorenej zmluvy o poskytnutí podpore vo forme úveru zodpovedá podstatným častiam zmluvy o úvere podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka. Právny vzťah zo zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru je tzv. absolútnym obchodom a musí sa spravovať Obchodným zákonníkom. Žalobca má nárok na vrátenie úveru aj po odstúpení od zmluvy a má nárok na zmluvný úrok až do vrátenia úveru. Odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty. Žalobca má za to, že po právnej stránke sú vytvorené všetky podmienky na vyhovieť žalobe.

Ďalej žalobca v svojom odvolaní namietal skutočnosť, že prvoinštančný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia odklonil od svojho predbežného právneho posúdenia, ktoré vykonal na pojednávaní dňa 10.8.2022. Pri predbežnom právnom posúdení sa súd prikláňal k argumentácii žalobcu a až následne v rozhodnutí zaujal rozdielny právny názor aj napriek tomu, že už v rámci konania nevyšli najavo žiadne nové skutočnosti. Týmto nesprávnym procesným postupom prvoinštančného súdu znemožnil žalobcovi realizáciu práva v takej intenzite, že celé konanie, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie sa javí ako nespravodlivý, pretože nemohol na uvedené veci reagovať. Rozsudok sa javí prekvapivý.

Ďalej prvoinštančný súd v pôvodnom rozsudku sp. zn. 6C/31/2017 zo dňa 14.12.2019 vo výroku priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 4.948,91 eur od 12.11.2018 do zaplatenia, pričom v napadnutom rozsudku prvoinštančného súdu zastavil konanie v časti o priznanie úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne z istiny 4.948,91 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022 – kapitalizovaný v sume 1.490,95 eur. Podľa žalobcu rozsah zastavenia konania vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku, ktorý

bol v minulosti už právoplatný (rozsudok zo dňa 14.12.2019), došlo k rozhodovaniu o niečom, čo už bolo právoplatne rozhodnuté a tým na strane súdu nebola rešpektovaná prekážka rozsúdenej veci, keď tá istá vec nemohla byť opäť prejednaná. Žalobca nezobral v tejto časti žalobu späť, ale iba uviedol súdu spôsob započítania jednotlivých platieb žalovaných, preto nebol dôvod o tejto časti nároku rozhodovať. Žalobca ďalej namietal nepriznanie nároku na uplatnenú sumu 434,32 eur ako odmenu za úkon právnej služby odstúpenie od zmluvy, keď takýto úkon bol vo veci vykonaný a predstavuje podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka nárok na náklady spojené s uplatnením pohľadávky. Žalobca poukázal na to, že úkon právnej služby pred začatím konania bol účtovaný podľa § 10 ods. 1 advokátskej tarify a vychádza z § 10 ods. 2 vyhlášky a je súčasťou nároku podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Preto je toho názoru, že išlo o účelne vynaložené náklady pred začatím konania, na ktoré má nárok. Ďalej žalobca namietal, že rozhodnutie prvoinštančného súdu porušuje princíp právnej istoty, keď dôvody prvoinštančného rozhodnutia nie sú ústavne udržateľné a protichodné právne závery oproti názoru žalobcu neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty a k dôvere v spravodlivé súdne konanie.

Podľa žalobcu je rozhodnutie prvoinštančného súdu nepreskúmateľné a tým došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, keď súd v odôvodnení rozsudku neposkytuje dostatočne zrozumiteľné odpovede na to, prečo sa záväzkový právny vzťah medzi žalobcom a žalovanými má spravovať Občianskym zákonníkom a nie Obchodným zákonníkom.

9. K odvolaniu žalobcu žalovaní nepodali vyjadrenie aj napriek zákonnému postupu zo strany prvoinštančného súdu a doručeniu výzvy na vyjadrenie.

10. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie prvoinštančného súdu čo do základu nároku je správne. Prvoinštančný súd sa správne vysporiadal so všetkými základnými hmotnoprávnymi námietkami žalobcu. Pokiaľ sa týka námietky prekážky rozsúdenej veci, v tomto rozsahu odvolací dôvod žalobcu bol daný.

11. Odvolací súd skôr, než sa začal zaoberať odvolacími dôvodmi špecifikovanými žalobcom v odvolaní, týkajúcich sa právneho posúdenia veci a nedostatočne zistených skutkových okolností a odňatie práva na spravodlivý súdny proces, skúmal odvoláciu námietku žalobcu týkajúcu sa nedostatku procesných podmienok na rozhodovanie o časti nároku v dôsledku prekážky rozsúdenej veci (res iudicata).

Prekážka rozsúdenej veci znamená, že súd nie je oprávnený opätovne prejednať daný nárok a o ňom opätovne rozhodovať, keď už raz o tomto nároku bolo meritórne rozhodnuté. Na prekážku veci rozsúdenej (§ 230 CSP) musí súd prihliadať ex officio. Ak zistí takúto prekážku, vedie to k zastaveniu konania.

V prejednávanej veci odvolací súd zistil, že prvoinštančný súd o časti uplatneného nároku, a to o nároku na úrok z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 4.948,91 eur od 12.11.2018 do zaplatenia rozhodol, a to výrokom II. v rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6C/31/2017-301 zo dňa 14.12.2018, kedy čiastočne bolo žalobe vyhovené. Rozsudok sa stal právoplatným v tejto časti 12.1.2019, vykonateľným 16.8.2020. O tomto nároku bolo rozhodnuté tak, že žalovaní sú povinní tento úrok z omeškania žalobcovi zaplatiť. V napadnutom rozsudku prvoinštančného súdu č.k. 6C/31/2017-569 zo dňa 9.9.2022 v prvom výroku prvoinštančný súd zastavil konanie v časti zaplatenia úroku z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 4.948,91 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022-kapitalizovaný v sume 1.490,95 eur. Ide o časť už priznaného plnenia žalobcovi v rozsudku 6C/31/2017-301.

V danom prípade niet pochyb, že ide o totožnosť strán sporu, totožnosť predmetu konania a skutkových okolností, na základe ktorých si žalobca tento nárok uplatňoval. Keďže o tomto nároku už bolo právoplatne rozhodnuté, súd nemôže ani zastavovať konanie čo i len v časti uplatnených úrokov z omeškania, pretože tomu bráni prekážka rozsúdenej veci. Preto ide o vadu konania, ktorú odvolací súd vyriešil postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP a v tomto rozsahu zastavujúci výrok prvoinštančného rozsudku v bode I. čiastočne zrušil v rozsahu 8,05 % ročného úroku z omeškania z istiny 4.948,91 eur od 12.11.2018 do 9.8.2022 – kapitalizovaný v sume 1.490,95 eur, pretože o tomto nároku už bolo právoplatne rozhodnuté v predchádzajúcom rozsudku.

12. Žalobca v odvolaní primárne tvrdil odvolací dôvod vyplývajúci z § 365 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého odvolanie je možné odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil

strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa zákona obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký a je potrebné k nemu priradiť zložky, ako právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. V rámci odvolacieho konania je možné niektoré z tvrdých porušených práv odvolateľa napraviť aj v odvolacom konaní, v takom prípade nie je dôvod pre zrušenie, prípadne zmenu rozhodnutia prvoinštančného súdu.

13. Ďalej žalobca ako odvolací dôvod tvrdil dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, podľa ktorého odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nesprávne skutkové zistenia je vadou skutkovou v rozhodnutí, pričom podľa zákona skutkový základ rozhodnutia sa vytvára v súlade s ust. § 215 CSP. Súdne rozhodnutie trpí skutkovými vadami, ak bol nesprávne vytvorený jeho skutkový základ. Táto nesprávnosť môže byť spôsobená buď chybným vyhodnotením návrhov na vykonávanie dôkazov, alebo nesprávnym skutkovým zistením z vykonaných dôkazov, ďalej nesprávnosťou pri aplikácii iných spôsobov vytvárania skutkových zistení a nedostatočnosťou doteraz zisteného skutkového stavu z dôvodov prípustnosti jeho ďalšieho dotvárania novotami.

Riadne zistený skutkový stav umožňuje súdu aj riadne právne posúdenie veci. Pokiaľ prvoinštančný súd nesprávne veci skutkovo posúdi, nemôže potom ani veci riadne právne posúdiť.

14. Žalobca ako ďalší odvolací dôvod tvrdil aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávne právne posúdenie veci predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Tento odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu, aplikoval nesprávnu právnu normu, obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. Pokiaľ nie je náležite zistený skutkový stav, správna právna aplikácia predpisu nie je možná. Pokiaľ sú skutkové zistenia prvoinštančným súdom ustálené správne, potom rozhodnutie môže mať nesprávne právne posúdenie veci, ktoré je v svojej podstate právnu vadou rozhodnutia.

15. Žalobca v odvolaní namietal prekvapivosť súdneho rozhodnutia, ku ktorému prekvapivému súdному rozhodnutiu prvoinštančný súd dospel za situácie, že súd v čase pojednávania veci inak právne posúdil a pri písomnom vyhotovení rozhodnutia tento právny názor z predbežného právneho posúdenia veci bol zmenený.

Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že na pojednávaní dňa 11.8.2022 zákonná sudkyňa s poukazom na ust. § 181 ods. 2 CSP uviedla predbežné právne posúdenie veci. Zdôraznila viazanosť s právnym názorom súdov vyšších súdnych autorít a skonštatovala, že súdny spor nie je spotrebiteľským sporom. Predbežne súd uviedol, že na daný spor sa aplikujú ustanovenia Obchodného zákonníka a poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre pod sp. zn. 8Co/52/2021. Skutkové tvrdenia, pokiaľ sa týka úhrad žalovanými, sporné neboli. Následne vo veci boli vykonané záverečné reči strán sporu, vyhlásené dokazovanie za skončené a bolo odročené pojednávanie na vyhlásenie rozsudku na 9.9.2022. Na tomto pojednávaní bolo rozhodnuté o predmete sporu. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia je však koncipované už spôsobom, že v danom prípade aplikácia Obchodného zákonníka nie je daná a s poukazom na ustálenú súdnu prax je potrebné na právne posúdenie v prejednávanej veci aplikovať nielen Zákon o štátnom fonde rozvoja bývania, ale aj Občiansky zákonník.

Súd je povinný podľa § 180 CSP poskytnúť svoje predbežné právne posúdenie veci. Predbežné právne posúdenie veci spočíva v tom, že súd v aktuálnom štádiu procesu objektívne konštatuje výsledky riadneho dokazovania a uvedie, k akému právnemu záveru dospel, objektívne právo súd je však vždy spôsobilý interpretovať a záväzne aplikovať až na definitívne zistený skutkový stav v procesom zmysle. Predbežné právne posúdenie veci má umožniť stranám sporu predvídať súdne rozhodnutia a vytvoriť si priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, skutkovú a právnu argumentáciu,

zvážiť ďalšie skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy. Tento inštitút nie je ničím iným, ako inštitútom, ktorý by mal zefektívniť, zrýchliť a zjednodušiť sporové konanie a predísť tým predbežne prekvapivým súdnym rozhodnutiam.

Súd však svojim predbežným právnym posúdením, ktoré formuluje počas pojednávania, nie je striktné viazaný, súd je pri svojich právnych záveroch nezávislý a jeho slobodný myšlienkový postup je limitovaný iba obsahom objektívneho práva, ktoré v konkrétnej veci interpretuje a aplikuje. Teda vlastné predbežné právne posúdenie veci nemôže mať vplyv na meritórne rozhodnutie o predmete sporu. Ak sa stane, že predbežné právne posúdenie tak, ako to vyšlo najavo v prejednávanej veci, je rozdielne od právnych záverov súdu pri rozhodovaní o veci, konečné rozhodnutie vo veci predstavuje konečné právne posúdenie súdu. Rozhodnutie pre žalobcu nemôže mať prekvapivý charakter, pretože otázka aplikácie právneho predpisu (v danom prípade aplikácia Obchodného alebo Občianskeho zákonníka) bola predmetom celého konania od momentu, kedy bol Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 4Cdo/14/2021 zo dňa 25.2.2021 skonštatované, že predmet sporu nemá spotrebiteľský charakter. Od tohto momentu bolo cieľom, najmä žalobcu, presvedčiť súd o právnej kvalifikácii. To, že spočiatku súd pri právnom posúdení veci a pri postupe podľa § 181 CSP vyslovil právny názor, ktorý konvenoval žalobcovi, neznamena, že pri ďalšej úvahe súdu a právnom posudzovaní veci súd, viazaný ničím iným, len medzinárodnými zmluvami, Ústavou, zákonom a ustálenou súdnou praxou, rozhodol spôsobom, s ktorým sa žalobca nestotožňuje a vyhlásil rozsudok, ktorý je pre žalobcu prekvapivý, nemohol dospieť ku konečnému právnemu posúdeniu inému, než pri predbežnom právnom posúdení. Tento postup neznamena žiadne porušenie práv žalobcu, ani práva na spravodlivý súdny proces. To, že žalobca sa „prekvapivo“ dozvedel o tom, že súd nezdieľa jeho právny názor a proti tomuto rozhodnutiu žalobca podal opravný prostriedok, s ktorým sa musí vysporiadať odvolací súd, je dostatočným priestorom na to, aby „prekvapivosť“ súdneho rozhodnutia pre žalobcu nebola odňatím práva na spravodlivý súdny proces.

16. Žalobca v odvolaní namietal, že rozhodnutie prvoinštančného súdu nie je náležite odôvodnené. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a jeho základy pramenia v ustálenej súdnej praxi. Táto prax sa vytvárala jednak ustálenou judikatúrou ESLP, podľa ktorej súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých súdy založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu, uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. Nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý súdny proces. Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby každý argument strany bol v rozhodnutí súdu odôvodnený, ale trvá na tom, aby argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, v rozsudku obsahoval špecifickú odpoveď.

Rovnako je stabilizovaná aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky k právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K judikatúre Ústavného súdu SR sa pripája aj judikatúra Najvyššieho súdu SR, ktorý v množstve svojich rozhodnutí práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu dbá na riadne súdne rozhodnutie vo vzťahu k jeho náležitému odôvodneniu. Dovolací súd je toho názoru, že povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, musí sa zaoberať všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenými v žalobe a špecifickými námietkami strany sporu, v opačnom prípade dochádza k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Stranám sporu sa dokonca odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať v rámci využitia opravných prostriedkov.

Odvolací súd je viazaný právnym záverom najvyšších súdnych autorít, ESLP, Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR a nič na týchto záveroch nemieni zmeniť. V celom rozsahu sa stotožňuje s týmito názormi a v intenciách ustálenej súdnej praxe, týkajúcej sa riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia prihliadal aj na rozhodnutie prvoinštančného súdu, ktoré je podrobené odvolaciemu prieskumu. Dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je dostatočné, presvedčivé a dáva špecifickú odpoveď práve na základný argument žalobcu o aplikácii Obchodného zákonníka v tomto spore. Nie je povinnosťou súdu dať odpoveď žalobcovi totožnú s právnym názorom žalobcu. Je potrebné dať odpoveď žalobcovi v rozsahu skutkových a právnych zistení existujúcej ustálenej súdnej praxe a tak, aby na každý argument žalobcu, ktorý má podstatný vplyv na súdne rozhodnutie, bola adekvátna odpoveď.

Odvolací súd v tomto rozsahu odvolací dôvod žalobcu nepovažuje za relevantný. Prvoinštančný súd dal jednoznačnú, jasnú a presvedčivú odpoveď na základný argument žalobcu a uviedol, že právny vzťah, ktorý má nespotebiteľský charakter sa posúdi podľa noriem Občianskeho zákonníka.

17. Pokiaľ sa týka časti uplatneného nároku na zaplatenie 434,32 eur, ktoré sa týkajú nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, žalobca uvedený nárok tak, ako to uviedol prvoinštančný súd, odvodzuje od úkonu právnej služby, ktorý mal byť poskytnutý žalobcovi v čase, keď žalobca zistil nedostatočnú platobnú disciplínu žalovaných a v súlade so zmluvou mienil od zmluvy odstúpiť. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že tento nárok nie je dôvodný, pretože nebol zo strany žalobcu preukázaný. Žalovaný však trval na tom, že úkon bol vykonaný, odstúpenie od zmluvy bolo doručené žalovaným, a preto žalobcovi patria náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške § 9 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 605/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, keď vychádzajúc z advokátske tarify patrí žalobcovi základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby 220,74 eur plus 16,60 eura za každých, aj začatých 1.659,70 eura, prevyšujúcich sumu 6.638,78 eur. Tak žalobcovi vyšiel tento nárok na 434,32 eur ako úkon odstúpenie od zmluvy.

Odvolačný súd skúmal dôvodnosť zamietnutia žaloby prvoinštančným súdom v tomto rozsahu a zistil, že skutočne k odstúpeniu od úverovej zmluvy došlo žalovaným v 1/ a 2/ rade zo strany Štátneho fondu rozvoja bývania. Listiny boli obom žalovaným doručované prostredníctvom poštového úradu, obe zásielky ostali uložené na poštovom úrade. Z obsahu odstúpenia od úverovej zmluvy vyplýva, že v tom čase Štátny fond rozvoja bývania bol zastúpený spoločnosťou AENEA Legal, s.r.o., Advokátska kancelária, Jozefská 3, Bratislava, IČO: 35 951 125. V spise sa nenachádza žiaden doklad svedčiaci o tom, že by Štátny fond rozvoja bývania za vykonanie tohto úkonu, a to odstúpenia od úverovej zmluvy zo dňa 9.11.2015 vo vzťahu k žalovanému 1/ a 2/, uhradil náklady zastúpenia tejto spoločnosti a že mu vznikol nárok na náhradu škody.

Vzhľadom na uvedené, keďže žalobca v tomto rozsahu dôkazné bremeno neunesol, ani jednoznačne nepreukázal vznik nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktorá je predmetom tohto sporu v predsporovom konaní, správne postupoval prvoinštančný súd, keď v tomto rozsahu žalobcovi uplatnený nárok nepriznal.

18. Ďalšia odvolacia námietka žalobcu predstavuje nesprávne právne posúdenie v prejednávanej veci, ktoré spočíva v tom, že podľa žalobcu na daný právny vzťah zo Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru medzi žalobcom a žalovaným, ktorá zmluva bola podpísaná dňa 6.11.2002, sa má aplikovať Obchodný zákonník a nie Občiansky zákonník, ako to uviedol prvoinštančný súd v napadnutom rozhodnutí.

Otázka, či vzťah medzi žalobcom a žalovanými má alebo nemá spotrebiteľský charakter už bola v rámci tohto konania jednoznačne vyriešená v rozhodnutí dovolacieho súdu, z ktorého vychádzal aj prvoinštančný súd. Dovolací súd už na základe ustálenej rozhodovacej praxe vyriešil postavenie žalobcu vo vzťahu k žalovaným ako osobu, ktorá nemá dodávateľský charakter, a preto nie je možné tento spor považovať za spotrebiteľský. Ako to uviedol prvoinštančný súd, žalobca má postavenie osobitného subjektu zriadeného zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi. Medzi takýto nástroj patrí aj zmluva o úvere. Činnosť Štátneho fondu rozvoja bývania nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, jeho činnosť nie je realizovaná na dosiahnutie zisku, ale realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky.

Právne posúdenie zmluvy o poskytnutí podpory podľa zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania vo forme úveru, teda posúdenie, či na daný právny vzťah z tejto zmluvy je potrebné aplikovať Občiansky zákonník, alebo Obchodný zákonník, sa venoval Najvyšší súd SR nielen v rozhodnutí, na ktoré poukazuje prvoinštančný súd, a to v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/164/2020, ale aj sp. zn. 8Cdo/64/2019 a nakoniec aj v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/106/2022, prípadne aj sp. zn. 2Cdo/326/2021. Vo všetkých týchto kauzách bol Štátny fond rozvoja bývania, zastúpený spoločnosťou Garaj & partners, s.r.o. Bratislava, stranou sporu a vo všetkých týchto kauzách sa dovolací súd otázkou aplikácie Obchodného či Občianskeho zákonníka vysporiadal. Právny názor, ktorý bol prezentovaný dovolacím súdom je možné už považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorú je povinný rešpektovať nielen prvoinštančný, ale aj odvolací súd.

Prvoinštančný súd na niektoré z týchto rozhodnutí v svojom napadnutom rozsudku poukazuje a odvolací súd sa s názorom prvoinštančného súdu na aplikáciu Občianskeho zákonníka v súvislosti aj s aplikáciou zákona č. 124/96 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania stotožňuje a na ustálenej súdnej praxi nemieni nič meniť. Je preto potrebné považovať túto zásadnú otázku postavenia žalobcu o aplikácii Občianskeho zákonníka za vyriešenú.

Len pre potvrdenie správnosti rozhodnutia prvoinštančného súdu odvolací súd utvrdzuje, že je potrebné zmluvu o poskytnutí podpory podľa zákona č. 124/96 Z.z. vo forme úveru, ktorú uzatvorili strany sporu,

považovať za zmluvu, ktorá nemá spotrebiteľský charakter, ale nároky je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, vrátane nárokov, ktoré vznikli v súvislosti s odstúpením od zmluvy. Žalobca nemá podnikateľský charakter subjektu. Nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť, nie je podnikateľom podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. Jeho činnosť nie je podnikaním podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Žalobca tak, ako to vyplýva zo zákona č. 124/96 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania, realizuje podporu vo forme úveru za osobitných podmienok ustanovených v zákone č. 124/96 Z.z. Tento predpis určuje podmienky, za ktorých žalobca je oprávnený poskytovať úvery a aké náležitosti musí mať zmluva o poskytnutí podpory.

Zmluva o poskytnutí podpory, ktorá je predmetom tohto sporu, splňa zákonom predpokladané náležitosti a zároveň v zmluve sú dohodnuté sankcie za nedodržanie splátkového kalendára, za neoprávnené použitie podpory, za znemožnenie kontroly na stavbe, alebo porušenie iných zmluvných podmienok. Ako to vyplýva zo zmluvy, v zmluve je určené, že poskytnutá podpora slúži len na úhradu faktúr a iných platobných dokladov, ktoré v súvislosti s výstavbou vzniknú žalovaným. Nie je možné finančné prostriedky zo Štátneho fondu rozvoja bývania poskytnúť v hotovosti a na účet žalovaným.

Takéto zmluvné dojednanie podpory nemá charakter úveru podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale ide o osobitný spôsob poskytovania podpory formou úveru (ktorý je typický podľa Obchodného zákonníka) za podmienok uvedených v zákone č. 124/1996 Z.z. Navyiac, takáto podpora nie je poskytovaná komukoľvek, ale je poskytovaná len žiadateľom, ktorí splnia zákonom predpokladané podmienky. Takýto žiadateľ dostane za priaznivejších okolností, než sú komerčné možnosti v peňažných ústavoch, finančné prostriedky na výstavbu bývania, avšak ich použitie je opäť zákonom limitované a podmienené, na rozdiel od komerčných úverov.

Z uvedeného potom vyplýva, že názor žalobcu o tom, že úverová zmluva podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka je tzv. absolútnym obchodom, je správny, avšak pre účely prejednávanej veci, kde nedošlo k uzatvoreniu typickej úverovej zmluvy, takýto právny názor neobstoí. Na daný právny vzťah je potrebné aplikovať zákon č. 124/96 Z.z. a zmluvné dojednania. V zmluvných dojednaniach nebola uzatvorená klauzula týkajúca sa aplikácie Obchodného zákonníka. Naopak, strany sporu sa vyslovene dohodli, že ich zmluvné vzťahy sa budú riadiť nielen zákonom č. 124/96 Z.z., ale aj ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä Občianskym zákonníkom.

Teda, k dohode o aplikácii Obchodného zákonníka nedošlo, naopak, došlo k dohode o aplikácii Občianskeho zákonníka, ktorý aj pokiaľ by nebol vymienený v zmluve, je všeobecným predpisom, podľa ktorého sa dané právne vzťahy zo zmluvy o poskytnutí podpory podľa zákona č. 124/1996 Z.z. aplikuje. Na daný právny vzťah je potrebné aplikovať Občiansky zákonník aj na následky odstúpenia od zmluvy. Preto závery prvoinštančného súdu o prednostnom aplikovaní, resp. výhradnom aplikovaní Občianskeho zákonníka sú správne. Vychádzajú z ustálenej súdnej praxe a právne závery vyplývajúce zo správneho právneho posúdenia veci sú v súlade s vykonanými dôkazmi, zisteným skutkovým stavom. Preto odvolací súd nemôže považovať odvolacie námietky žalobcu o aplikácii Obchodného zákonníka v danej veci za správne.

19. Preto odvolací súd v napadnutej časti prvoinštančný rozsudok podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnou stranou sporu boli žalovaní. Žalovaní v odvolacom konaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili, aj keď boli právne zastúpení, v odvolacom konaní im trovy odvolacieho konania nevznikli. Preto v súlade s čl. 17 základných princípov CSP odvolací súd im nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).